

Bilag 3

Kommentering af habitatvurdering/bilag IV vurdering

"Musik i Lejet"

Gribskov Kommune

Dato: 6. maj 2024

Indhold

1 [\[Heading 1\(update the table of contents with F9\)\]](#) Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

Natura 2000 vurdering

Ved en vurdering af påvirkning på et habitatområde er der flere forudsætninger der skal tages udgangspunkt i. Selve vurderingen er delt i 2 trin man i det første trin (væsentlighedsvurderingen), der har karakter af en screening, skal vurdere om et område kan påvirkes væsentligt. Kan man ikke afvise en væsentlig påvirkning skal 2. trin, konsekvensvurderingen, gennemføres. I konsekvensvurderingen skal man kunne afvise at planen eller projektet kan skade områdets integritet, herunder påvirke/skade arterne og naturtyperne på udpegningsgrundlaget.

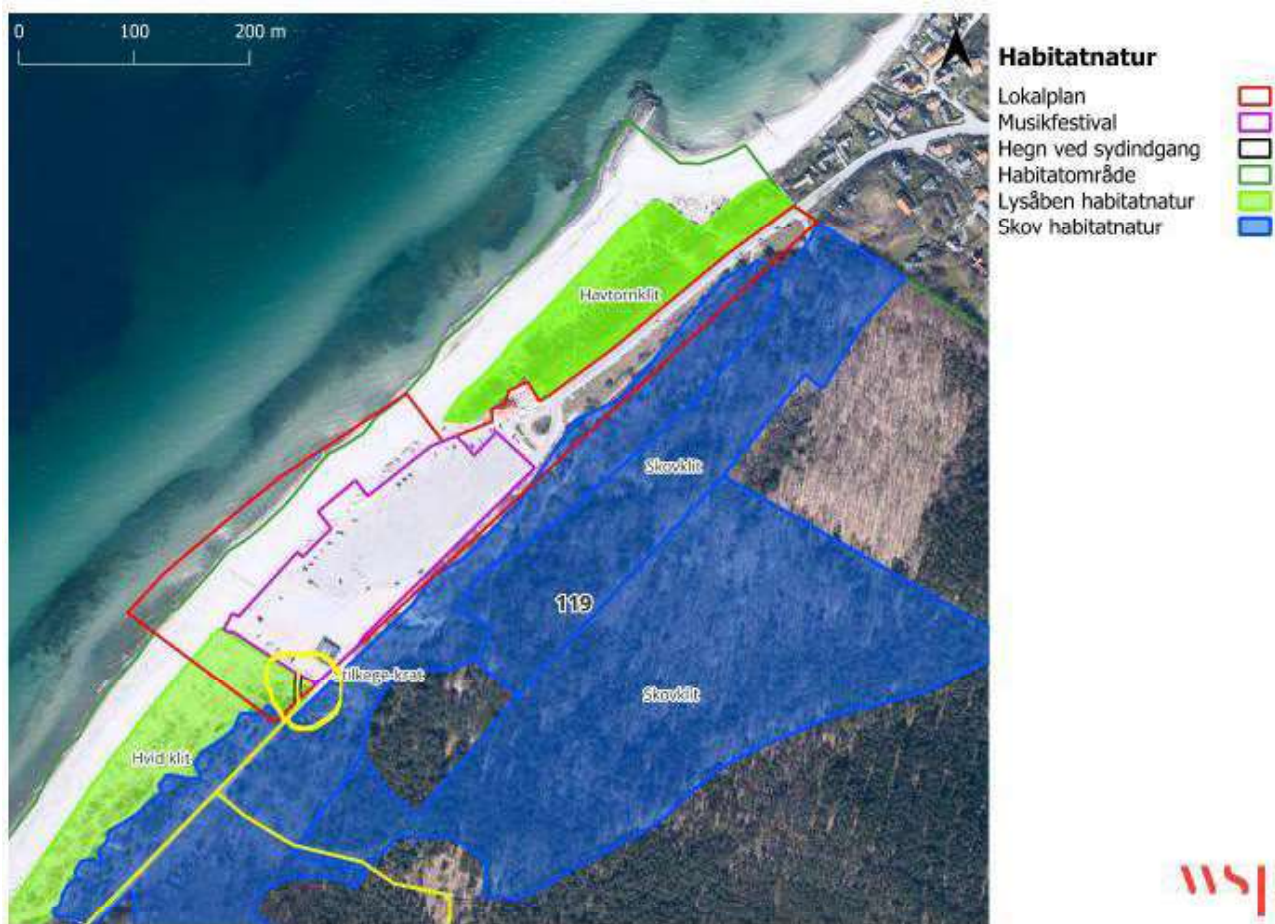
Fælles for de to trin er at der laves en vurdering ud fra forsigtighedsprincippet, hvorved der skal gennemføres en "worst case" vurdering. Ved tvivl skal tvivlen altid komme området til gode både i væsentlighedsvurderingen og konsekvensvurderingen. Et andet fællestræk er at vurderingen ikke må indeholde lakuner (smuthuller) og man skal udenfor rimelig videnskabelig tvivl kunne afvise en skade.

EU-domstolen har udtalt, at afhjælpende foranstaltninger ikke kan tages i betragtning i forbindelse med myndighedens screening af, om der skal foretages en habitatkonsekvensvurdering (C-323/17, People over Wind), hvilket også kan uddrages af Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse 19/08484 fra 29. juni 2021.

Hvis der skal foretages en habitatkonsekvensvurdering vil det også medføre at der vil være krav om udarbejdelse af en Miljørapport før planen kan godkendes. Det er i den forbindelse vigtigt at vurderingen foretages i kumulation med andre planer og projekter, herunder både eksisterende og kommende planer og projekter. Der kan i den forbindelse henvises til EU dommen fra Moorburg (Sag C-142/16)

1. Hegn ved "Hvid klit".

Det fremgår af naturvurderingen at: "Den lille "ø" af habitatnatur, der ligger omkranset af grusveje, kommer til at ligge indenfor hegningen, men bliver ikke tilgængeligt for publikum.". Det kan ikke umiddelbart ud fra naturvurderingen ses hvordan denne hegning skal foretages og hvor, men det antages i dette notat at der er tale om en lille trekant i det sydvestlige område markeret med gul ring på udsnittet fra notatet.

Da linjerne ligger oven i hinanden er det ikke muligt at se om hegnet ved indgangen hvor der fraregnes reelt går rundt om hele trekanten eller blot er en korridor ved indgangen som det fremgår af lokalplanen der er i høring.

Side 46

Det fremgår ikke ret tydeligt hvorfor der skal hegnes langs med stien, men umiddelbart kan det læses som om at den del af hegningen netop på denne strækning er opsat med henblik på at forhindre at folk ikke går igennem habitatnaturtypen "hvid Klit". Hvis dette er tilfældet, så vil hegningen langs med stien være at opfatte som en afværgeforanstaltning der automatisk vil medføre et krav om habitatkonsekvensvurdering. Dette skal præciseres hvis det ikke er tilfældet at heget skal kunne opfattes som en afværgeforanstaltning ellers vil dette kunne medføre at planen ophæves og hjemvises alene på baggrund af en manglende habitatvurdering.

Det fremgår at: "Festivalpladsen bliver hegnet af, hvilket **til en vis grad** vil holde publikum fra de omkringliggende natur-områder. Da der er indgang/udgang i begge ender af festivalområdet/hegningen, **vil der dog sandsynligvis** være folk, der bevæger sig ud i området udenfor lokalplanen. Med hegning og alle de aktiviteter, der foregår indenfor hegningen, som folk har betalt for at opleve, er det WSP's **umiddelbare vurdering**, at publikumspresset **ikke vil være forventeligt** meget højere end sommerdage uden festival."

Denne vurdering er fyldt med antagelser og usikkerheder (markeret med gult) hvilket ikke stemmer overens med kravet om forsigtighedsprincip og worst-case scenarier samt at vurderingen ikke må indeholde lakuner.

Som det bl.a. fremgår af en artikel fra Sjællandske nyheder i 2018 så "Festivalen blev i år udsolgt på ganske få øjeblikke – og i år er der også kamp om de gratis-billetter, som tildeles frivillige. Fra at være en musikfestival med udelukkende upcoming danske navne – er det nu de store af slagsen, der kan hentes til Lejet. Der er sat særtog ind, shuttlebusser kører i døgndrift, alle B&B er optaget og hver en græsplet udstyret med et telt. Hele byen er forvandlet til en kæmpefest med mad, musik og rosé. Og alle dem, der

ikke fik billet, tager da bare til de mange gratis arrangementer, der er skudt op og hører og oplever det hele på stranden, udenfor hegnet.”

Dette indikerer klart at der er en større gruppe mennesker der ikke har billet til Musik i Lejet og at en større mængde mennesker opholder sig på arealerne udenfor hegnet.

Det tyder umiddelbart på at forudsætningerne for vurderingen ikke stemmer overens med de faktiske forhold og at der ikke er foretaget en worst case vurdering i forhold til påvirkningen på naturtypen ”Hvid klit” samt ”havtornklit” der ligger nord-øst for lokalplanen og skovnaturtyperne ”stilkekrat” og ”skovklit”.

Der skal i den forbindelse også vurderes for tilførslen af næringsstoffer til habitatnaturtyperne idet der ikke opstilles toiletter udenfor pladsen.

Som en forudsætning for en habitatvurdering kan der ikke tages udgangspunkt i en nuværende forstyrrelse, hvis den nuværende forstyrrelse rent faktisk kan medføre at der ikke vil kunne opnås gunstig bevaringsstatus, der vil derfor ikke kunne tages udgangspunkt i at der generelt er et højt publikumstryk i området. Konklusionen står også i kontrast til at der i indledningen fremgår at: *”Yogafestivalens omfang er så lille at enhver påvirkning den måtte have er underordnet i forhold til den påvirkning, som Musik i Lejet har. Det samme gælder den almindelige rekreative benyttelse, som lokalplanen medfører, der i omfang er uvæsentlig i forhold til musikfestivalen. Der er derfor i vurderingerne taget afsæt i mulige påvirkninger fra Musik i Lejet, selvom WSP’s vurdering omfatter hele lokalplanen. Kort sagt vil yogafestivalen og den almindelige rekreative anvendelse, som planen medfører, ikke påvirke naturen i eller omkring lokalplanen.”*

Helt grundlæggende vil det ikke være et argument at en påvirkning er større end en anden, hvorefter man så ser bort fra den mindre påvirkning. Der vil derimod være et krav om at der skal foretages en kumulativ vurdering der inkludere ALLE (indenfor rimelighedens grænser) de påvirkninger der samlet set vil være i området på de habitattyper og arter der er på udpegningsgrundlaget.

Med den nuværende ordlyd og vurdering vil der være en risiko for at nævnet vil være tvunget til at hjemsende planen på baggrund af en mangelfuld habitatvurdering.

En løsning på problemstillingen kunne muligvis være frahegning af arealerne samt vagter der sikrer at der ikke sker en påvirkning som følge af ”Musik i Lejet”. Dette vil dog også være at betragte som afværgeforanstaltninger der i sig selv vil udløse krav om habitatkonsekvensvurdering.

Bilag IV vurdering

I forhold til bilag IV vurderingen så vil der skulle redegøres for påvirkningen af den økologiske funktionalitet for både yngle- og rastesteder samt risikoen for forsættlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer (Habitatdirektivets artikel 12). Der skal herudover også vurderes i forhold til forsættlig drab. Det fremgår af Planhabitatbekendtgørelsens §7 at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter.

Beskyttelsen i artikel 12-13 er umiddelbar, og skal også tages i betragtning ved projektgodkendelser mv. Der skal ikke gennemføres en væsentlighedsvurdering, som det kendes fra Natura 2000-beskyttelsen. Der skal alene gennemføres en ”konsekvensvurdering”, men en slags ”screening” accepteres ofte i praksis. Et generelt forbud mod forsættlige forstyrrelser af bilag IV-arter og ødelæggelse mv. af yngle- og rasteområder er implementeret i naturbeskyttelseslovens § 29 a, mens et generelt forbud mod forsættlige drab er

implementeret i jagtloven og artsfredningsbekendtgørelsens §, dette gælder også lovlige aktiviteter. At der i dag er en aktivitet på området bevirker ikke at beskyttelsen ikke skal opretholdes og forvaltes restriktivt.

I relation til sager efter planloven, herunder plansager og landzonesager findes reguleringen i planhabitatbekendtgørelsens § 7, for så vidt angår yngle- og rasteområder. Planhabitatbekendtgørelsens regler suppleres af de generelle forbud i artsfredningsbekendtgørelsen og naturbeskyttelsesloven mv.

Det ses også i flere afgørelser at Planklagenævnet henviser direkte til Naturbeskyttelseslovens §29 a bl.a. i disse to sager hvor der ikke er lavet tilstrækkelige undersøgelser for markfirben: 19/00320 og 18/06004.

Generelt for den foretagne vurdering fremgår det for de enkelte arter at: *"Der ikke er tale om en væsentlig negativ påvirkning af arternes økologiske funktionalitet."* Der er selvfølgelig tale om en fejl der nok kan ses bort fra, men det der skal laves vurderinger for er påvirkningen på området økologiske funktionalitet for arten og ikke artens økologiske funktionalitet, det er en lille ting men det bør rettes da formuleringen teknisk set gør at der ikke er lavet en korrekt konklusion. Dette er gældende for alle konklusionsafsnittende for bilag IV arter.

Ydermere er der der for arterne beskrevet om de bliver væsentligt påvirket. Dette er en fejl der bør rettes idet væsentlighedsbegrebet ikke anvendes for påvirkningen på bilag IV arter. Ved en vurdering af påvirkning på naturtyper på bilag I og arter på bilag II i forbindelse med habitatområder, så er det korrekt at der anvendes et væsentlighedsbegreb, men dette kan ikke anvendes for bilag IV arter. For bilag IV arter skal der redegøres for om der er en påvirkning på området økologiske funktionalitet og der skal redegøres for at denne økologiske funktionalitet, evt. ved anvendelse af afværgeforanstaltninger, ikke på noget tidspunkt forringes jf. EU-kommissionens vejledning fra 2021. væsentlighedsbetragtninger kan heller ikke anvendes i forhold til forbuddet mod forsætlig drab og forstyrrelse.

Markfirben:

Det fremgår af indledningen i afsnit 3 at: *"Kort sagt vil yogafestivalen og den almindelige rekreative anvendelse, som planen medfører, ikke påvirke naturen i eller omkring lokalplanen."* dette står i kontrast til indledningen i 3.2.2 hvor det fremgår at: *"Det kan ikke afvises, at den hvide klit sydvest for lokalplanområdet er et egnet levested for markfirben. Da det er et potentielt egnet levested, er der dermed også en vis sandsynlighed for, at arten findes på habitatnaturen i og ved planområdet. Det er WSP's vurdering, at det er mindre sandsynligt, at der er en bestand af markfirben i umiddelbar tilknytning til planområdet, da den eksisterende og lovlige (selv uden en lokalplan) brug af strandområdet som rekreativt område, medfører en stor trafik af mennesker i dagtimerne."*

Det fremgår her implicit at det er mindre sandsynlig at der findes en bestand af markfirben fordi der er for stor forstyrrelse i området i forvejen hvilket ikke stemmer overens med konklusionen om at den rekreative brug af området ikke påvirker. Der er altså her tvivl om forudsætningen for vurderingen.

Der skal her også gøres opmærksom på at beskyttelsen mod ødelæggelse af yngle- og rasteområder ikke er omfattet af forsætlighedsbegrebet og at konklusionen og at en "normal" drift af området ikke er undtaget for dette forbud. Det er således ikke et argument at den færdsel der sker i dag nødvendigvis er lovlig – en

ting er at den i dag ikke er reguleret – men dermed at kunne lægge en evt. påvirkning til grund for vurderingen og tilmed fremhæve at den er lovlig, er nok at spænde elastikken for hårdt.

Se evt. EU-domstolens afgørelse fra 2002 (C-103/00) der omhandlede strandaktiviteter og påvirkning på en bilag IV art – og den manglende beskyttelse i forhold til forsætlig forstyrrelse i perioden hvor de yngler og ødelæggelse af levesteder.

Der vil bl.a. også skulle foretages en vurdering i forhold til risikoen ødelæggelse af æg når festivalen afholdes i juli måned.

Det fremgår at der ikke er gennemført besigtigelser efter arten men at det ikke kan afvises at der er levesteder indenfor og ved lokalområdet. I den forbindelse bør der skeles til de to førnævnte afgørelser fra Planklagenævnet (19/00320 og 18/06004) som netop omhandler lokalplaner med mulige levesteder for markfirben indenfor lokalområdet. I den ene der omhandler et strandhotel er der gennemført besigtigelser men disse er ikke udført korrekt (herunder på nogle diger ved en parkeringsplads) og i den anden der omhandler en lokalplan til sommerhuse, der er der heller ikke blevet gennemført besigtigelser inden lokalplanen blev vedtaget. Det vil være omfattet af en betydelig risiko for hjemsendelse ved Planklagenævnet hvis planen vedtages uden en forudgående besigtigelse – specielt hvis planen kan medføre en påvirkning. Der skal som også nævnt under kommentarerne til habitatvurderingen, vurderes på om lokalplanen kan medføre øget publikumspres udenfor hegnet. Der skal i den forbindelse henvises til Musik i Lejets egen hjemmeside hvor det fremgår at der igen i år er udsolgt for både partout og endagsbilletter.

Alternativt så skal der tages udgangspunkt i at der er tale om yngle- og rasteområder og så skal der gennemføres de afværgetiltag der er nødvendige for at kunne undgå en påvirkning.

Hvis der skal gennemføres besigtigelser henvises til afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet 20/13806 fra 18. januar 2023 hvor det fremgår at *"undersøgelse af markfirbens forekomst efter forvaltningsplanen for markfirben foretages ved minimum tre besøgsrunder, herunder et forårsbesøg i april/maj, et besøg i juni/juli og et besøg i sensommeren."*

Den umiddelbare vurdering er at det vil være forbundet med en risiko for hjemsendelse hvis den nuværende vurdering fastholdes hvor der bl.a. er flere usikre vurderinger hvor det er svært som læser at vurdere hvad grundlaget for vurderingen er eksempelvis: *"Markfirben vil formentligt holde sig skjult i løbet af natten, selv hvis der spilles høj musik, og vil formentligt ikke blive skræmt væk fra deres levesteder, hverken dag eller nat, som følge af lys eller musik."*

Afslutningsvis skal det påpeges at argumentationen med at festivalen kun påvirker *"et relativt lille område af det samlede naturområde."* ikke kan bruges som et argument da vurderingen skal tage udgangspunkt i at der mindst skal bevares den samme størrelse (eller udvides) og bevares den samme (eller bedre) kvalitet for de pågældende arter jf. kommissionens vejledning.

Der vil dog, hvis arealerne hegnes fra som beskrevet under Natura 2000 afsnittet, i høj grad også ske afværge i forhold til påvirkningen på markfirben.

Flagermus

Lyd:

Mange af de ovenforstående kommentarer til markfirben er også relevante for flagermus.

Der lægges også her til grund at "Som beskrevet i indledningen under lyd-afsnittet, er det **en relativ lille andel** af det samlede, egnede levested for flagermus, der bliver påvirket." at påvirkning maksimalt rækker ud til 1600 meter og at det kun er 3 dage hvor der er festival og at de igen opnå deres hidtidige funktion som levested.

Der er ikke beskrevet hvor lang tid der går før den hidtidige funktion opnås og i den artikel som der henvises til fremgår bl.a. at "Furthermore, there is evidence to suggest that noise disturbance can impact the activity and diversity of bat species even when it does not overlap temporally, leading to longer-term avoidance of affected habitats (Buxton et al., 2020)."

Som også beskrevet for markfirben så skal der tages udgangspunkt i om den økologiske funktionalitet opretholdes i mindst somme omfang, ikke om den påvirkes væsentligt.

Det fremgår også at: "*Skulle der være flagermusunger indenfor det støjpåvirkede område i festivalperioden, vil festiveln formentligt skræmme de voksne væk i et vist omfang, men det vil ikke afholde voksne flagermus fra at søge tilbage til deres unger for at fodre dem.*" Denne vurdering skal nok underbygges i forhold til forsættelig forstyrrelse i særdeleshed i perioden hvor de yngler, hvor yngelplejen hører ind under kommissionens fortolkning af ynglesteder.

Der er også lige kommet en ny håndbog for bilag IV arter hvor der bl.a. står: "Nær kendte yngle-, raste- og overvintringssteder for flagermus anbefales det at høje og langvarige lydpåvirkninger undgås, fx i form af koncerter, anlægsarbejder, pilotering mv". Dette kan, hvis klagenævnet tager problemstillingen op, understrege vigtigheden af konkrete undersøgelser i forhold til påvirkning på ynglesteder.

Lys:

Det fremgår at "*For andre flagermus-arter kan de potentielt blive negativt påvirket, hvis de har yngletræer tæt på skovbrynet, hvor udflyvningshullet bliver belyst.*" her vil det være nødvendigt at beskrive om det kan have en påvirkning i forhold til ind og udflyvning fra huller i forhold og deraf også fourageringsaktiviteten hos hunner med unger i forhold til at påvirkningen kommer i yngleperioden.

Her er der også de samme kommentarer omkring væsentlighed og at det kun er en del af skoven der påvirkes.

Af den nye bilag IV håndbog fremgår det at: "*Lysforurening i landskabet bør undgås da det reducerer aktiviteten af flagermus (Voigt m.fl. 2018). Direkte belysning af flagermusenes yngle- og rastesteder skal undgås.*" Dette kan, hvis klagenævnet tager problemstillingen op, understrege vigtigheden af konkrete undersøgelser i forhold til påvirkning på ynglesteder."

Samlet set

Det vurderes at der for både påvirkningen af habitatområdet og påvirkningen på bilag IV arter er nogle mangler der medfører at der er risiko for at lokalplanen vil blive ophævet og hjemsendt hvis den nuværende ordlyd af naturvurderingen opretholdes og videreføres til lokalplanen. Der vil være en risiko for at planen hjemsendes på grund af manglende undersøgelser og det kan anbefales at igangsætte en undersøgelse i år (for markfirben asap) så der er et tilstrækkeligt oplyst grundlag til at kunne vedtage en lokalplan næste år hvis den nuværende ophæves ved Planklagenævnet.